

Datum: 10.07.2019

Medij: Het Nap

Rubrika: Tajolo

Autori: Redakcija

Teme: Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine

Napomena:

Površina: 1279

Naslov: Természetes anyagokból született csodák

Strana: 18,19

Természetes anyagokból született csodák

A bajsai Etno Hagyományápoló Kézművesek Köre az idén tizenhatodik alkalommal szervezte meg a hagyományos kézművestáborát. A Sár utcában található etnoháznál a tábor harmadik napján is nagy volt a sürgés-forgás: az oktatók lázasan készültek a foglalkozásokra, a szükséges anyagokat készítették elő, a gyerekek pedig egymás között megbeszélték, hogy ki melyik kézműves-foglalkozással szeretné kezdeni a napot. A házigazdák, Szuhankó Ruzsena, a kör elnöke és férje, Sándor régi ismerősként fogad, majd kalauzol a kézművesség világában.

ÍRTA: TÓTH TIBOR

Szép lassan mindenki elfoglalta a helyét az etnoház udvarában felállított sátrakban, és a nyolcvan, Vajdaságból és Magyarországról érkezett fiatal és idősebb, kézművesség iránt érdeklődő elkezdte a munkát. **Szuhankó Ruzsena**, az Etno Hagyományápoló Kézművesek Körének elnöke próbál mindent kézben tartani: szervez,

nyersanyagot szerez, türelmesen válaszol a gyerekek felmerülő kérdéseire. Néha megáll egy pillanatra, és ekkor használom ki az alkalmat, hogy a tábor legfontosabb tudnivalói felől érdeklődjek.

— 8-tól 85 éves korig fogadtuk az érdeklődőket, és ami nagyon fontos, hogy bármely nemzetiség tagjait szí-

vesen látjuk a kézművestáborban. A gyerekek vannak túlsúlyban, hiszen a nyári szünet alatt több idejük van egy-egy használati vagy dísz tárgy elkészítésére, mivel év közben minden idejüket elveszi az iskola, a tanulás. Az itt készülő tárgyak elkészítéséhez időre van szükség, a legtöbb esetben egy nap kevés egy-egy alkotás megszületéséhez. A hagyományos, régi szakmák vannak jelen a táborban, mint amilyen a szövés, a hímzés, a nemezés, a kosárfonás, a bőrékszer-készítés, a gyékényszövés, a fazekasság. A tábor célja a fiatalok megismertetése a hagyományos népművészettel, a régi mesterségekkel. Az általános iskola befejezése után a fiatalok a környező városokban tanulnak tovább, és általában befejezik népművészeti pályafutásukat. Reméljük, hogy idősebb korukra visszatérnek ezekhez a szakmákhoz, és tudásukat ők is átadják az utánuk következő nemzedéknek — mondta Ruzsena.

A gyerekek fegyelmезetten ülnek a szövőszékek előtt, és figyelik az okta-

Datum: 10.07.2019

Medij: Het Nap

Rubrika: Tajolo

Autori: Redakcija

Teme: Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine

Napomena:

Površina: 1279

Naslov: Termeszetes anyagokból született csodák

Strana: 18,19

tajoló [bajsa]

tók minden szavát. Kisvártatva a szövőszékek halk csattogása és gyerekduruzsolás tölti be a Sár utca egyik udvarának csendjét. A topolyai Pécsi Dominika negyedszer vesz részt a tábor munkájában, szőni már néhány évvel ezelőtt megtanult. Az egyiken párnát, a másikon táskát készít, miközben faggatom.

— Egyáltalán nem volt nehéz elsajátítani a szövés tudományát. A titok abban van, hogy bizonyos technikákat, mint például az átvetés, meg kell tanulni, be kell gyakorolni. Az elmúlt napokban vesszőből madáretetőt készítettem, karmantyúszövésével pedig telefontartót csináltam. Rengeteg hasznos ismeretre teszünk szert a tábor öt napja alatt.

A fiatalok között Nagy Julian-ná segédoktató sétál, és igazítja útba őket.

— A gyerekek fogékonyak, táskákat, szőnyeget, széktakarókat készítenek. A szövés elsajátításához kez ügyesség, türelem és odafigyelés szükséges. Nem mindegy, ki hogyan fordul, mekkora ívet hagy, a fonalat hogyan válogatja színekbe. A gyerekeket elnézve úgy látom, lesz utánpótlás.

A szövés rokona a karmantyúszövés, melyet Vaszlavik István oktat a táborban.

— Ezzel a kézműves-foglalkozással telefontartókat, babákat, tarisznyákat készítenek a gyerekek. Itt a szövőszéket a szövőkeret váltja fel, és nagyobb szerepet kap a kézzel végzett munka. A gyerekek egyre ügyesebbek, már különféle minták szövését is „becsempészték” a tananyagba.

A táborban harmadik alkalommal részt vevő topolyai Szabó Szintia gond nélkül végzi a karmantyúszövés, valamint szőni és kosarat fonni is tud.

— A táborban semmi sem nehéz, ha megértjük, mit hogyan kell csinálni. A karmantyúszövésével tavaly ismerkedtem meg, már mintát is szőttem a munkámba. Aki megtanul

szőni, annak ez a technika sem okozhat gondot.

Legeza Márta a budapesti Hagyományok Házából érkezett, a gyerekeket vesszőfonásra tanította Bajsán.

— Vesszőből kisebb kosarakat és egyéb használati tárgyakat készítünk. Kezeink közül madáretető, szappantartó, kínálótálca, tölcser formájú virágtartó, fogkefe- és ceruzatartó, valamint gyermekjátékok kerültek ki. A gyerekeknek megmutattam a lépéseket, ők pedig türelmesen elkészítették a tárgyat. Az itt született alkotások mind természetes anyagból készülnek.

A békési Lukács Eszter népi iparművész szűcsbárándot oktatott az öt nap alatt, a békési női ködmön mintáinak öltési technikáját adta át az érdeklődőknek.

— A Békés megyei szűcsbárándnál kiemelt szerepük van az öltési irányoknak. Ebben is különbözünk a hungarikummá nyilvánított kalocsai és matyó hímzéstől. A magyar hímzés a legtisztább, legkifinomultabb, a szlováktól, románoktól, németektől eltérően mi használjuk a legkevesebb színt. Általában kétfajta zölddel, sötétzölddel, okkersárgával, bordóval és órárral dolgozunk. Az öltések ferdék, laposak, gyakran szál-, szalag- és szempillaöltést is tartalmaznak — avat be a szűcsbáránd rejtelmeibe.

A fazekasműhelyben a magyar kanizsai, de a szakmát Békéscsabán elsajátított Ózsvár Péter vezetésével forog a korong. Állítása szerint ezt a mesterséget nyugodtan kell végezni, sietségnek, kapkodásnak, hirtelen mozdulatoknak itt helye nincs.

— Egyszerű agyaggal, kandallómasszával dolgozunk, mely korongozásra is használható, és kézi szobrok is készíthetők belőle. A gyerekekkel tányérokat, vázakat, poharakat, ceruzatartókat csináltunk, az idősebbek pálinkásbutykost és lapostányért készítettek. Érdekes, hogy a sorukat gyakran türelmetlenül váró gyerekek amint leülnek a korong elé, azon

nyomban megnyugszanak — mondta Péter, és már mutatta is a polcon levő remekműveket.

Szuhankó Sándor az idén már harmadik alkalommal avatja be az érdeklődőket a gyékényfonás tudományába. Táskákat, alátéteket készítettek, így a gyerekek hozzászórtak a gyékény puhaságához, rugalmasságához, és meggyőződhetek arról, hogy a gyékényfonás egyáltalán nem bonyolult művelet. A meleg miatt szakajtót nem készítettek, hiszen ilyen időjárási körülmények között a gyékény törik. A topolyai Pécsi Patrik a kézművestáborban próbálta ki először a gyékényfonást, korábban a karmantyúszövés, a szövés és a nemezelést sajátította el, továbbá agyagot is tud. Időnként otthon is kedve támad valamelyik foglalkozás űzésére. A bajsai Tajkman Beáta szabadsága egy részét tölti a táborban. Az idén először fon gyékényt, de már több edényalátét is a munkáját dicséri.

— Mindenre ügyelni kell, mert egy kis hiba elég ahhoz, hogy az egész sort ki kelljen fejteni, majd újrakonni. A 40 x 40-es edényalátét után a padra is szeretnék egy gyékényalátétet készíteni, valamint egy fakanáltartót. Kiprobálok a vesszőfonást és a bőrzést is, előbbi technikával gyümölcstartót, utóbbival kistáskát alkotnék. A Suzhankó házaspárnak köszönhetően a kézművesség gazdag hagyományokkal bír a faluban. Ők az eredeti anyagokat és azokat a technikákat hozzák ide nekünk, amelyekkel elődjaink dolgoztak.

Néhány óra elteltével elhagytam a tábor, de megígértem a szervezőknek, hogy legközelebb megpróbálok több időt ott tölteni, és akár néhány kézműves-foglalkozással még közelebbről megismerkedni.

A tizenhatodik kézművestábor a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi — Nemzeti Közösségi Titkárság, Topolya Önkormányzata és Bajsa Helyi Közössége támogatása. ♦

